

УДК 94 (438)

Леся Костюк

**МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА БЕЛЬГІЇ УПРОДОВЖ
ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

У статті проаналізовано міграційну ситуацію в Бельгії на зламі ХХ–ХХІ століть, законодавство щодо переселенців у країну, його значення для боротьби з нелегальною міграцією.

Ключові слова: міграція, Європейський Союз, інтеграція, мігрант, міграційна політика.

Шороку декілька мільйонів людей перетинають державні кордони багатьох країн Євросоюзу з метою пошуку нового місця роботи або проживання, задля навчання, відпочинку, лікування або порятунку від політичних переслідувань. Загалом міграційні потоки контролює міграційне законодавство кожної країни, котре розробляє і впроваджує в дію критерії в'їзду і виїзду на територію держави іноземних громадян, що істотно впливає економіко-політичний стан світової спільноти. Останнім часом виникає чимало проблемних питань, пов'язаних із адаптацією мігрантів в ЄС, внаслідок чого постає об'єктивна необхідність ряду держав Європейського Союзу переосмислити засади міграційного законодавства. Зокрема, Бельгія протягом декількох десятиліть змінює своє міграційне законодавство. Бельгійські урядовці при цьому врахували три основні тенденції: питання безпеки, економічної вигоди та скорочення підтримки мігрантів.

Аналіз міграційних процесів Бельгії та реакція уряду на них стали метою нашої наукової розвідки. Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання низки завдань: вивчення способів в'їзду в Бельгію; дослідження нормативних документів, котрі визначають статус мігрантів, політика щодо нелегальних мігрантів.

Порушена проблема знайшла відображення у різноманітних наукових студіях та журналістських аналітичних працях. Міграційне законодавство Бельгії, його переваги та недоліки, особливості адаптації переселенців в бельгійському суспільстві стали предметом дослідження Г. Колева [7], Г. Погребняк [13], Р. Севостьянової [17], В. Трухачева [19] та ін.

Констатуємо, що упродовж ХХ століття поживався в'їзд у Бельгію. Учені виділяють декілька етапів імміграції, котрі істотно вплинули на етнічний склад цієї держави:

- 1) упродовж 1920–1945 рр. в країну прибуло приблизно 170 тис. іноземців, котрі згодом одержали громадянство;
- 2) протягом 1945–1960-х років бельгійський уряд у зв'язку із нестачею робочої сили в гірничій промисловості підписав ряд двосторонніх договорів про прибуття на територію держави мігрантів із Італії, Іспанії, Греції та Туреччини. Також в цей час Бельгія була транзитною країною для українців (шукачів політичного притулку від тоталітарного режиму), котрі згодом виїжджали до США та Канади;
- 3) з кінця 1960-х років країна (внаслідок занепаду виробництва) закриває всі програми щодо найму іноземної робочої сили та вводить певні обмеження для іммігрантів, ці обмеження стають все більш жорсткими, починаючи із середини 70-х років ХХ століття;

- 4) у 1980–1998 рр. – саме тоді прийнято декілька законодавчих документів стосовно інтеграції іммігрантів (зокрема отримання статусу біженця та громадянства вихідців із Марокко та Туреччини);
- 5) упродовж 1999–2015 рр. збільшилась кількість мігрантів з країн Передньої Азії, Африки.

За статистичними підрахунками міграційних служб країни протягом останніх чотирьох років бельгійським урядом було прийнято близько 107 тис. заявок про одержання статусу біженця, із яких половина були ухвалені. Водночас констатуємо, що Бельгія надає притулок багатьом особам з непрозорою репутацією: сьогодні на території держави проживає велика кількість членів ряду терористичних організацій. Також бельгійський уряд фігурував при розслідуванні терактів у м. Париж (листопад 2015 р.) та в м. Брюссель (березень 2016 р.), бо декілька терористів мали бельгійське громадянство (котре європейські законодавці називають занадто ліберальним) [11, с. 2].

За рахунок іммігрантів відбуваються зрушення в релігійних уподобаннях жителів країни – останнім часом спостерігається тенденція до збільшення кількості мусульман. За статистичними даними, у 2011 р. в Бельгії нараховувалося приблизно декілька тисяч мусульман на 11 млн. мешканців [9, с. 4]. Соціальна активізація мусульман у державі розпочалася з середини 70-х років ХХ століття у зв'язку зі збільшенням потоку іммігрантів із країн Марокко, Туреччини, Албанії, Єгипту, Пакистану. Також у Бельгії створено більше сотні мусульманських організацій, у школах проводиться релігійне виховання, побудовано до 380 мечетей.

Збільшення мігрантів-мусульман у Бельгії призвело до росту злочинності, навіть у 2006 р. було введено такий термін, як “феномен Моленбека”, а м. Брюссель зайняло четверте місце за ростом злочинності серед європейських столиць [19, с. 1]. Хоча бельгійський уряд протягом 90-х років ХХ століття намагався змінити ситуацію в Моленбеці (передмістя столиці Бельгії), тобто “оздоровити” район: тут створювалися офісні центри, було побудовано ряд готелів, арт-кварталів, але ці заходи уряду не призвели до бажаного результату – рівень злочинності не зменшився [11, с. 1]. Як стверджують журналісти, життя в цьому районі Брюсселю, на перший погляд, європейське, але із рисами радикального мусульманства (не можна жінкам ходити без хустини, їсти в Рамадан). Також на території Моленбеку діяла ісламська організація “Шаріат для Бельгії”, котра готувала бійців для ІГІЛ та пропагувала радикальний ісламізм. Ця організація вперше про себе заявила під час вшанування пам'яті жертв терактів 11 вересня 2011 р., згодом лідера угруповання було арештовано. Характерно, що більшість членів цієї організації одержували соціальну допомогу від уряду у розмірі 1100 \$. У листопаді 2015 р. мер Моленбека одержав від поліції список із іменами вісімдесяти потенційних терористів (двоє із котрих брали в участь в терактах у м. Париж і жили неподалік мерії), нашо адміністрацією міста була дана відповідь, що це не входить в компетенцію посадової особи, а вирішувати питання злочинності повинна федеральна поліція. Разом з тим у цей час бельгійський уряд на всіх рівнях заявив, що не контролює ситуацію в Моленбеку [11, с. 1]. Тож бачимо кардинальні неузгодження діяльності уряду та місцевої влади.

Необхідно зауважити, що при аналізі міграційного законодавства Бельгії науковці дійшли висновку, що воно сприятливе для іммігрантів. Це зумовили такі чинники: високий рівень економічного розвитку цієї країни, низькі податки, можливість працевлаштуватися, високі показники оплачуваності праці, можливість отримати освіту. Тому бельгійський уряд розпочав політику регулювання міграції за трьома напрямками: управління міграційними потоками, боротьба проти нелегальної міграції, інтеграція іммігрантів. Питаннями міграції

в країні опікуються такі інстанції: Міністерство внутрішніх справ, Федеральна державна служба з соціальної інтеграції, Служба у справах іноземців, Верховний комісаріат у справах біженців та Постійна Апеляційна комісія у справах біженців. Основними функціями цих інституцій є: посилення боротьби із порушниками законодавства при незаконному перетині кордону, при укладанні фіктивних шлюбів або під час працевлаштування без дозволу; скорочення соціальних виплат мігрантам, підвищення вимог до кваліфікації, перевірка рівня знання мови та історії країни; надання статусу біженця; розселення, працевлаштування та надання індивідуальної інтеграційної програми для біженців, надання допомоги при отриманні громадянства мігрантам, видача віз [6, с. 97]. Однією з особливостей міграційного устрою Бельгії є те, що питаннями міграції займаються органи місцевого самоврядування: Регіональні центри інтеграції (у Брюсселі та Валлонії), Центр загального соціального забезпечення (у Фландрії), Центр добровільного повернення і розвитку, Координаційна рада по справах біженців та іноземців, Фламандський центр меншин.

Потрапити до Бельгії можна декількома легальними шляхами, а саме: переселення для одержання роботи (укладання трудового контракту із висококваліфікованими робітниками), возз'єднання сім'ї із неповнолітніми дітьми (шлюб із бельгійцем); бізнес-імміграція – заявник повинен вкласти 20 тис. євро (хоча в Бельгії не існує спеціальних бізнес-програм для мігрантів), навчання із подальшим працевлаштуванням, біженство.

Згідно бельгійського міграційного законодавства, кожен прибулий на територію держави протягом 8 днів обов'язково повинен звернутися до органів місцевого самоврядування (комун) в тій провінції, де він планує перебувати, щоб отримати дозвіл на перебування. Тривалість перебування на території держави визначається згідно візи (запит на одержання візи може розглядатися Посольством Бельгії 3–4 місяці) і не може перевищувати три місяці. Після реєстрації іммігрант одержує дозвіл на проживання та посвідчення особи-іноземця, котре щороку потрібно поновлювати. Інші вимоги існують до громадян ЄС, котрі автоматично отримують дозвіл на проживання від трьох до п'яти місяців. Цей дозвіл може бути продовжено на три місяці, якщо особа офіційно влаштувалася на роботу та зареєструвалася в службі Бельгійського соціального страхування. Що характерно – громадяни країн ЄС в Бельгії можуть одержати ідентифікаційний код [16, с. 2].

При подорожуванні до Бельгії, навіть при наявності візи, можна до країни не потрапити, бо на кордоні потрібно крім документів довести свою фінансову незалежність (одержану законним шляхом): представити готівку, дорожні чеки, кредитні картки, оригінал офіційного запрошення, робочий контракт, банківські виписки та докази про професійну діяльність.

Зауважимо, що право на возз'єднання сімей мають чоловік або дружина (якщо обом більше 18 років), утриманець (молодше 18 років), діти (до 21 року або ті що знаходять під опікою) [3, с. 1]. Якщо ваш родич не зареєстрований на території Бельгії, то повинен надати трудовий договір (запит визначеного навчального закладу і довідку про отримання стипендії) або відомості про запис в реєстраційні книзі підприємств. Цей процес триває згідно законодавства 6–8 місяців.

Також отримання дозволу на возз'єднання сім'ї передбачає наявність ряду документів, а саме: доказ того, що батьки (один із батьків) у Бельгії має медичне страхування, яке поширюється на всіх членів сім'ї, і що медичні витрати заявника покриваються цим полісом із моменту прибуття (подається документ – “certifi catde mutualité”), доказ наявності житла (наприклад, акт права власності, зареєстрований договір оренди і т. д.), доказ із оплати спеціального

адміністративного внеску (сума 200 євро має бути переведена на рахунок Міністерства внутрішніх справ ум. Брюссель до подачі на візу). Діти до 12 років, котрі прибули на територію Бельгійського королівства, отримують просто іменне свідоцтво, а від 12 до 15 років – дитяче посвідчення особи іноземця.

Статус студента бельгійського вишу – це ще один спосіб легального перебування в країні. Саме навчання у закладах освіти ведеться на трьох мовах, тому майбутній студент повинен володіти хоч одною. Для того, щоб стати студентом бельгійського ВНЗ, потрібно закінчити школу в одній із країн ЄС або перший курс у себе на Батьківщині та подати ряд документів (паспорт, дозвіл на реєстрацію як студента одного з вищих навчальних закладів Бельгії, підтвердження матеріального забезпечення (наявність певного капіталу), свідоцтво про “добросесну поведінку”, що видається правоохоронними органами країни, із якої прибув майбутній студент, медичне свідоцтво, засвідчене в бельгійському посольстві, подати довідку про витрати на навчання та проживання). Щодо вартості навчання, то вона коливається від 4000 євро до 5500 євро, але перед тим студент повинен сплатити вступний внесок від 420 євро до 720 євро [10, с. 3].

Ще однією можливістю легального перебування на території Бельгії є шлюб із громадянином країни. Хоча існують спеціальні служби, котрі регулюють цей процес та розглядають всі особові справи в індивідуальному порядку. Проте фіктивні шлюби досить поширене явище на території Бельгії за яке навіть законодавством передбачене покарання – до двох років. Таке покарання може одержати особа, яка насильницьким шляхом укладає шлюб, і тому муніципальне управління може дати відмову. Для одруження у Бельгії потрібно теж зібрати пакет документів, зокрема паспорт, медична довідка, довідка про несудимість, довідка про доходи [13, с. 3].

Бізнес-імміграція у Бельгію вимагає певних фінансових затрат. Спочатку потрібно зареєструвати свою фірму із стартовим капіталом 18 600 євро, оформити професійну карту, гарантію найму керівника (оклад 27 500 євро в рік), створити два робочі місця та підписати зобов'язання сплачувати податки (згідно із законодавством Бельгії – податкова ставка не менша 30%) [12, с. 1]. Через три роки керуючий може отримати вид на проживання або громадянство за умови сплати податків, розвитку бізнесу, фактичного проживання в країні.

Також Бельгія надає право проживати біженцям згідно міжнародних документів (Женевської конвенції (1951 р.), Шенгенських угод, Дублінської конвенції), а також згідно своїх законів, зокрема Закону про іноземних громадян (1980 р. із змінами від 1987 р., 1991 р., 1993 р., 1995 р., 1996 р.), Циркуляру щодо переорієнтації соціальної допомоги особам, які претендують на політичний захист. Статус біженця (а також пільги, передбачені цим статусом) в Бельгійському королівстві одержують громадяни, котрих переслідують у своїй країні за релігійну приналежність, політичні переконання (проте ці переконання не повинні суперечити загальним правам людини та законодавству країни). Процедура одержання статусу біженця у Бельгії має два етапи: перший – органи влади розглядають заявку, подану прохачем у Бюро в справах іноземців, і претендентів запрошують на співбесіду; другий (після перевірки достовірності фактів переслідування) – ще одна співбесіда, за результатами якої іноземці одержують статус і право на проживання (через п'ять років можуть подавати документи на громадянство) [18, с. 4]. Якщо мігрантові відмовили, він може подати апеляцію до Генеральної комісії для біженців та осіб без громадянства, котра її розглядає протягом 30 днів, якщо вона відмовила, то мігрант повинен виїхати з країни протягом трьох діб. З моменту одержання статусу біженця іноземець отримує: соціальну допомогу, дозвіл на працю, на проживання, на

оренду житла. Також біженець повинен вивчити фламандську або французьку мови (курси мігранти оплачують самостійно).

До одержання статусу біженця іноземці проживають у таборах тимчасового перебування (гуртожитки). Тут біженці отримують необхідний комплект санітарного приладдя, повне державне забезпечення (харчування та проживання) та забезпечуються легальною роботою (переважно на території табору або на підприємствах з підтримки діяльності таборів) [15, с. 2]. Біженці, котрі не проживають в таборах тимчасового перебування, отримують невелику соціальну допомогу за місцем проживання або реєстрації центрі Суспільної соціальної допомоги (CPAS) та медичне страхування "Mutuelle".

Ситуація щодо одержання статусу біженця кардинально змінилася у 2015 р., коли в парламенті було ухвалено законопроект щодо термінів перебування іноземців на території Бельгії [17, с. 1]. Так, в цьому акті зазначалося, що кожні п'ять років після одержання статусу справа кожного біженця повинна бути переглянута. Для того, щоб залишитися, потрібно навести вагомні аргументи про небезпеку перебування на Батьківщині. Якщо доказів переслідування особи недостатньо, то біженець повинен покинути територію країни.

У Бельгії сьогодні діє три види легальних дозволів на працю та оформлення права на проживання: тип А – іммігрант працює за наймом необмежений період часу; тип В – право на працевлаштування тільки у конкретного роботодавця протягом одного року; тип С – службовець за наймом упродовж одного року з правом продовження договору найму. Ці офіційні дозволи на працю дають можливість отримати соціальний пакет, податкові пільги. Проте процес працевлаштування та діяльність осіб, яким видано дозволи, держава контролює особливо скрупульозно. Доказом цього є ряд законодавчих актів: закон "Про працевлаштування іноземних громадян" (1999 р.), указ "Про працевлаштування іноземних громадян" (06.1999 р.), циркуляри "Про тимчасові дозволи на працевлаштування іноземних громадян, котрі порушили клопотання щодо отримання дозволу на перебування в країні" (2000 р.), "Про перебування та проживання громадян нових країн-членів ЄС: Кіпру, Мальти, Чеської республіки, Словаччини, Латвії, Польщі, Литви та Естонії, а також членів їхніх сімей, починаючи від 1.05.2004 р. та протягом перехідного періоду, передбаченого договором приєднання" (2004 р.) [4, с. 3].

Важливо пам'ятати, щоб легально працювати в Бельгії потрібна не тільки віза, але і дозвіл. Цей документ іммігрант повинен отримати через посередника (бельгійського роботодавця) у спеціальній державній службі в регіоні де він зареєстрований. Також в обов'язки роботодавця входить пересилання поштою майбутньому працівникові дозволу на роботу в Бельгії, згодом потенційний робітник зв'язується із бельгійським консульським відділом (де йому оформляють цей документ). Бельгійський уряд підтримує висококваліфікованих робітників, спрощує процедуру одержання дозволів на працю або продовжує дозвіл на проживання до восьми років [6, с. 108].

Процедура отримання іммігрантом бельгійського громадянства прописана в Законі про громадянство (від 06.1984 р. із змінами від 2000 р., 2011 р., 2013 р.). У цьому нормативному документі (п'ятий розділ) ключовим є принцип натуралізації (милість Короля та Палати народних представників) для іммігрантів, котрі певний період проживають на території Бельгії [5, с. 2]. Щодо вимог: вік 18 р. або 21 р. (з 2013 р.) і умова – не менше трьох років проживати на території держави; біженці або люди без громадянства можуть одержати громадянство за два роки: необхідне знання мови (диплом), законопослушність (зв'язків із терористичними організаціями або політичними рухами) [9, с. 6]. Анкету про надання громадянства (за принципом натуралізації) іноземець спочатку подає в мерію за місцем проживання, згодом це прохання відправляють

Палату народних представників, а звідси – в комісію з Натуралізації (котра перевіряє відомості про претендента). Якщо заявник пройшов перевірку, то комісія відправляє документи в Палату представників, котра дає підтвердження про бельгійське громадянство. Інші категорії іммігрантів для одержання громадянства повинні прожити на території королівства протягом восьми років.

Перегляд міграційного законодавства Бельгії розпочався із 1974 р., коли уряд ухвалив рішення про закриття держави для іноземців-вихідців із країн Європейської співдружності: у 1980-х рр. уряд Бельгії змушений був прийняти деякі закони щодо інтеграції іммігрантів, це було пов'язано зі зростанням безробіття, а місцеві жителі в цьому звинувачували саме іноземців (громадян Італії, Нідерландів та Франції). Процес інтеграції іммігрантів продовжився вже у 2000-х рр. Так, 2003 р. у Фламандській комуні був прийнятий декрет про інтеграцію мігрантів, а саме надання їм безкоштовного навчання на мовних курсах, права на працевлаштування. У 2004 р. були прийняті деякі поправки, спрямовані на відстеження виконання чинних законодавчих актів (порушників штрафували) [7, с. 37].

Влада Валлонського регіону для інтеграції мігрантів у 2001 р. прийняла деякі доповнення до “Закону про іноземців”, а саме увела можливість депортації за умови невиконання умов перебування на території держави (без дозволу на життя та роботу) іммігранти підлягали депортації. Ці доповнення були переглянуті і вдосконалені у 2003, 2004 та 2005 роках і вже більш чітко визначали процедури розгляду справ про нелегальних мігрантів та одержання статусу біженця (справу вже стали передавати на розгляд у судові інстанції) [6, с. 102]. Також у лютому 2004 р. було прийнято законопроект, за яким іноземці мають право голосувати на місцевих виборах (заборона для громадян країн членів ЄС), але за умови, що проживають на території держави протягом п'яти років, проте вони не мають права висуватися як кандидати до виборних органів місцевого самоврядування).

15 вересня 2006 р. був прийнятий закон, що ґрунтовно змінює законодавчий акт від 15 грудня 1980 р. Він пришвидшує процедуру надання притулку біженцям, більш чітко регулює процес возз'єднання сімей та передбачає створення Ради судових процесів щодо іноземних громадян. Тобто бачимо пом'якшення законодавства щодо мігрантів.

Ситуація знову змінилася 2010 року, коли уряд Бельгії офіційно заявив про виселення зі своєї території громадян інших країн ЄС, що втратили роботу, щоб не виплачувати їм допомоги. Також збільшилася кількість громадян, котрим відмовили в проживанні в Бельгії (у 2013 р. відмову отримали близько 2500 мігрантів) [2, с. 1].

Внаслідок терактів у Європі протягом 2015 р. бельгійський уряд знову переглядає законодавство стосовно, щоб забезпечити свою державу. Вперше оновлений закон був представлений секретарем Бельгії з питань притулку та міграції Тео Френкеном (The o Francken) в липні 2016 року після терактів в м. Брюссель (в результаті яких загинули 32 людини і 340 осіб отримали поранення). Сам закон передбачав негайне виселення із країни, якщо іммігрант підозрюється у зв'язку із терористичними організаціями [20, с. 2]. Також у 2016 р. бельгійський уряд приймає законопроект, за яким мігрант повинен інтегруватися у бельгійське суспільство: протягом тридцяти днів підписати відповідний документ (вивчити мову та знайти роботу), а біженці вже від березня цього року не можуть обирати країну до якої іммігрувати, а право на проживання можна одержати лише, якщо іноземець п'ять років прожив на території держави [1, с. 3].

Отже, міграційне законодавство Бельгійського королівства постійно оновлюється відповідно до вимог часу та спрямоване на регулювання

міграційних потоків. Держава постійно контролює та часто змінює правила в'їзду в країну, умови перебування в ній, процедуру отримання громадянства (хоча воно найліберальніше в ЄС). Тому в міграційному законодавстві королівства помітна тенденція до зміщення акцентів з "мігрантів" на "нових громадян" (їхня інтеграція в суспільство, обов'язковою умовою якої стали освіченість, соціальна активність та законопослушність).

Список використаних джерел

1. *Бельгія* обяжет мигрантов интегрироваться. – Режим доступу: <http://korrespondent.net/world/3660755-belhyia-objazhet-myhrantov-yntehryovatsia>
2. *Бельгія* не хоче годувати безробітних іноземців громадян ЄС. – Режим доступу: http://pravoslavnews.com.ua/massmedia/belgium_eu-citizens_to_leave/
3. *Віза*. – Режим доступу: <http://www.migrantinfo.org.ua/country-articles/Belgium/viza-4.htm>
4. *Інформація* державної служби зайнятості щодо законодавства країн Європи та світу з працевлаштування іноземців та залучення іноземної робочої сили. – Режим доступу: http://www.dcz.gov.ua/rov/control/uk/publish/printable_article;jsessionid=E8C3A097FC6C14CDCA055474ECB-D47F0
5. *Імміграція*, громадянство Бельгії. – Режим доступу: <http://emigrant.name/uk/zapis/immigraciya-grazhdanstvo-belgii.html>
6. *Законодавство* и политика в области интеграции иммигрантов. Сборник законодательства, политики и практики 19 государств в области интеграции иммигрантов – Международная организация по миграции. – Перевод с английского. – М.: 2011. – 199 с.
7. *Колев Г.* Міграційна політика Європейських Країн / Г. Колев. – К.: Генеза, 2006. – 89 с.
8. *Міграційні процеси* в трансформованому суспільстві / РАН. Ін-т міжнар. екон. і політ. дослідні.; Ред. Чудакова Н. – М.: Епідон, 2006. – 256 с.
9. *Мультикультуралізм* в миграционной политике Бельгии. – Режим доступу: <http://evropazavtra.ru/sompetitions/proshedshie-konkursy/molodye-uchyonye-2017/spisok-rabot-uchastnikov-konkursa-2017/multikulturalizm-v-migracionnoy-p>
10. *Особливості* вищої освіти в Бельгії. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/articles/1378.html>
11. *Откуда* там взялись мигранты: – Режим доступу: <https://ruposters.ru/news/25-03-2016/multidjihadism>
12. *Отримання* посвідки на проживання в Бельгії ВНЖ и ПМЖ Бельгия для украинцев. – Режим доступу: http://evrabota.at.ua/publ/documents/otrimannja_posvidki_na_prozhivannjav_belgi_jivnzh_i_pnz_belgija_dlja_ukraincev/2-1-0-17
13. *Погребняк Г.* Фіктивний шлюб чи легальні документи? / Г. Погребняк // Міграція. – 2017. – 1 березня.
14. *Почему* пригород Брюсселя стал столицей экстремизма? – Режим доступу: http://www.bbc.com/russian/international/2015/11/151116_belgium_molenbeek_interview
15. *Процедура* получения статуса беженца в Бельгии. – Режим доступу: <http://патергон.рф/belgia/index.html>
16. *Робочий* дозвіл і робота в Бельгії. – Режим доступу: <http://emigrant.name/uk/belgiya/rabochee-razreshenie-v-belgiyu.html>
17. *Севостьянова Р.* Бельгия хочет изменить конституцию, чтобы выпроводить беженцев / Р. Севостьянова. – Режим доступу: <https://www.vesti.ru/doc.html?id=2701608>
18. *Статус* біженця, Бельгія. – Режим доступу: <http://uk.interlawyer.com.ua/content/status-bizhencya-belgiya>
19. *Трухачёв В.* Бельгия – слабое звено. Как столица ЕС стала центром европейского террора / В. Трухачёв // Интернет-газета Столетие 24.03.2016. – Режим доступу: http://www.stoletie.ru/zarubejie/belgija_slabojezveno318.htm
20. *У Бельгії* внаслідок нового закону кількість депортацій збільшиться. – Режим доступу: <http://svitua.com.ua/news/201703/2915-belgiyi-vnaslidok-novogo-zakonu-kilkist-deportaciy>

Леся Костюк

МИГРАЦИОННАЯ ПОЛИТИКА БЕЛЬГИИ

В ТЕЧЕНИЕ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XX – НАЧАЛА XXI ВЕКА

В статье проанализированы миграционная ситуация в Бельгии на рубеже XX–XXI веков, законодательство в отношении переселенцев в страну, его значение для борьбы с нелегальной миграцией.

Ключевые слова: миграция, Европейский Союз, интеграция, мигрант, миграционная политика.

Lesya Kostyuk

MIGRATION POLICY OF BELGIUM DURING THE THE SECOND HALF OF THE 20TH – BEGINNING OF THE 21ST CENTURY

The article analyzes the migration situation in Belgium at the turn of the 20th-21st centuries, the legislation concerning immigrants in the country, its importance in the fight against illegal migration.

Keywords: migration, European Union, integration, migrant, migration policy.